

UREDBA O KAKVOĆI TEKUĆIH NAFTNIH GORIVA

Uredbom o kakvoći tekućih naftnih goriva propisuju se granične vrijednosti ukupnog sumpora, olova, olefina, aromata, benzena, kisika, vode, policikličkih aromatskih ugljikovodika, oksigenata i drugih značajki kakvoće tekućih naftnih goriva koja se smiju stavljati u promet na domaće tržište, način utvrđivanja kakvoće tekućih naftnih goriva te način dokazivanja sukladnosti (čl.1).

Odredbe ove Uredbe primjenjuju se na sljedeće skupine tekućih naftnih goriva koja se koriste za izgaranje u motorima s unutarnjim izgaranjem, ložistima i rasvjetnim tijelima: motorne benzine, dizelska goriva, plinska ulja, loživa ulja, brodska goriva, petroleje (čl. 2).

Uredba o kakvoći tekućih naftnih goriva trebala bi odražavati stvarno stanje moguće kvalitete tekućih naftnih goriva na hrvatskom tržištu; jedan dio iz domaće proizvodnje, a drugi iz uvoza. Razina kvalitete motornih i drugih naftnih goriva ovisi o stupnju tehnologije, a modernizacija rafinerija u Hrvatskoj prati dinamiku razvoja naftne tehnologije u svijetu s određenim vremenskim zaostatkom. Prethodno izdanje Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva (NN 53/2006) u pojedinim odredbama je precijenilo neke pretpostavke koje nisu mogle biti realizirane u propisanim rokovima. Zbog toga je bilo neophodno učiniti izmjene i dopune dokumenta, uvažavajući objektivno stanje. Posljedica toga bila je vremenska odgoda odredbe o obvezatnoj primjeni goriva s «poboljšanim» ekološkim značajkama (količina sumpora najviše 10 mg/kg). Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva objavljena je u NN 154, 29.12.2008.

Pojednostavljeno rečeno, prethodnom Uredbom propisana količina sumpora u bezolovnom motornim benzinima (Eurosuper 95) i dizelskim gorivima (Eurodizel) europske kvalitete bila je najviše 50 mg/kg do 31.12.2008. godine, a od 01.01.2009. ta je vrijednost trebala biti 10 mg/kg. Međutim, realno, to nije bilo moguće provesti zbog već spomenutog vremenskog zaostajanja modernizacije rafinerija u Republici Hrvatskoj, te je odgođena odredba o primjeni goriva s najviše 10 mg/kg do 1. srpnja 2010. godine, a do tada je zadržana ona o 50 mg/kg sumpora u motornim gorivima. Granična vrijednost količine sumpora u plinskom ulju je s 0,2 % m/m smanjena na 0,1 % m/m, s odgodom obvezne primjene do 1. srpnja 2011. Plovila za kopnene vodene putove i brodovi na vezu moraju koristiti brodska goriva s količinom sumpora do 0,1 % m/m od 1. siječnja 2011. Primjena količine sumpora od 1,0 % m/m za loživa ulja odgođena je do 1. srpnja 2011.

Usporedba izmjena i dopuna Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva dana je u tablici 1.

Dopuštena kvaliteta na tržištu Republike Hrvatske

Članak 6. Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva: U članku 18. stavak 1. mijenja se i glasi: «Zbog sigurnosti opskrbe tržišta tekućim naftnim gorivima Vlada Republike Hrvatske može, na usuglašeni prijedlog ministarstva nadležnog za energetiku i Ministarstva odrediti godišnju količinu tekućih

naftnih goriva koja se smije stavljati u promet na domaće tržište, a ne udovoljava graničnim vrijednostima i drugim značajkama kakvoće tekućih naftnih goriva propisanim ovom Uredbom».

Prethodno navedeno u praksi bi se odnosilo na tekuća naftna goriva navedena u tablici 1, označena zvjezdicom (*), zadnji osjenčani red. Iz navedenog se vidi da je Uredba o kakvoći tekućih naftnih goriva doživjela izmjene na «lošije», zbog pretjerivanja u prethodnom izdanju, koje je isključivo bilo rezultat neuvažavanja stavova stručnjaka iz naftne industrije. Struka je upozoravala i na nepostojanje kaznenih odredbi u dokumentu. Niti to upozorenje nije imalo nikakvog utjecaja na autore Uredbe. To, nadalje, znači da nije kažnjivo ni nepridržavanje odredbi ove Uredbe. Logično se nameće pitanje opravdanosti postojanja takvog dokumenta.

Tablica 1: Usporedba izmjena i dopuna Uredbe o kakvoći tekućih naftnih goriva

	Plinsko ulje i Ekstra lako	Eurosuper 95 Eurodizel	Loživa ulja	Brodsko plinsko ulje	Super 95 Super plus98	Dizel Eurodizel-plavi
Dopuštena količina sumpora u proizvodu, najviše						
	% m/m	mg/kg	% m/m	% m/m	mg/kg	% m/m
po prethodnoj Uredbi	0,2	50	1,0	0,2	-	-
	0,1 od 1.1.2008. odgoda, od 1.1.2010.	10 od 1.1.2009.	odgoda, od 1.1.2010.	0,1 od 1.1.2008. odgoda, od 1.1.2010.		
po izmijenjenoj Uredbi	0,1 od 1.7.2011.	50 10 od 1.7.2010.	1,0 od 1.7.2011.	0,1 od 1.1.2011.	-	-
Kvaliteta na tržištu RH, uvažavajući odgode	0,5*	50	2,0 i 3,0*	1,0*	500*	0,5* (5000 mg/kg)

* Prema odluci Vlade RH, o stavljanju na tržište tekućih naftnih goriva koja ne udovoljavaju graničnim vrijednostima i drugim značajkama tekućih naftnih goriva propisanim Uredbom.

Iz tablice 1 se vidi da su na tržištu Hrvatske i dalje regularna motorna goriva bez-olovni motorni benzin Eurosuper 95 i Eurodizel s najviše 50 mg/kg količine sumpora, što zadovoljava zahtjeve motornog fonda RH. Nazivlje goriva je neizmijenjeno.

Uredba sadrži dodatnu odredbu koja obvezuje dobavljače da moraju godišnje staviti u promet na tržište, s ravnomjernom zastupljenosti na cijelom području države, motorni benzin i dizelsko gorivo s količinom sumpora do najviše 10 mg/kg, a što je predviđeno programom nadležnog ministarstva, kojeg treba donijeti do 30. lipnja 2009.

Priradio Zlatko Posavec